

کریمی در گفت‌وگو با ایلنا:

همکاری ایران با آژانس باید متمرکز شده و مشخص شود کدام نهاد مسئول اجرای سیاست‌هاست/ تمام طرف‌ها به جز اروپا از شرایط کنونی مذاکرات احساس برد دارند

تحلیلگر مسائل بین الملل گفت: به نظر نمی‌رسد فعلاً دولت بایدن نیاز و اصراری به احیای برجام و برداشته شدن تحریم‌های ایران داشته باشد. تنها مشوق علی‌الارض کنونی اروپا افزایش عرضه انرژی برای فشار بر روسیه است که با سیاست تازه سقف قیمت (Price cap) که قرار است اعمال شود جایگزین می‌شود. این در حالی است که می‌دانیم مطلوبیت شرایط کنونی که اروپا و روسیه هر دو بیش از هر زمان دیگری در فشار قرار دارند برای واشنگتن بسیار زیاد است.

ساسان کریمی مدرس دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا، در پاسخ به این سوال با توجه به سفر رافائل تهران و توافق بر سر بازرسی از مکان‌های یاد شده ارزیابی شما از حل و فصل مسئله پادمانی ایران و آژانس چیست و چقدر ضرورت دارد تا در این مسئله ایران همکاری لازم با آژانس را داشته باشد، گفت: به نظرم لازم است که ایران به عنوان عضو آژانس، پادمان

و برجام تعهدات خود را به تمامی اجرا کند. اما واقع امر این است که بالاخره تغییر رویکرد احتمالی ایران در برخورد با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در شرایط کنونی ممکن است به حساب‌های دیگری از جمله تضعیف نسبی انسجام ملی گذاشته شود.

وی افزود: در عین حال این رویکرد، رویکرد غلطی نیست اما به توان دیپلماتیک قابل توجهی نیاز دارد. در حال حاضر حداقل ما نمی‌دانیم که کار دیپلماتیک با آژانس بر عهده وزارت خارجه است یا سازمان انرژی اتمی. آنچه در سطح کارگزاری واجب است، یکی آنکه نیروهای واقعاً متخصص (که یافتن آنان بدیهی و آسان نیست) در عالی‌ترین سطح و بدون اینکه نظرات کارشناسانشان احیاناً توسط مافوقی غیرمتخصص روتوش شود متولی این همکاری شوند و دوم آنکه این همکاری با آژانس باید متمرکز شده و مشخص باشد که کدام نهاد مسئول اجرای سیاست‌ها است.

وی تصریح کرد: چرا که در نقاطی از عملکرد دوران اخیر، به خصوص در مواجهه با آژانس، مشکل در سطح کارگزاری دیده شده است. در خصوص ضرورت این همکاری با آژانس هم اگر قرار باشد ما به سمت احیای برجام برویم شرط لازم است. قطعاً بدون همکاری فنی ما و صرفاً با تصمیم سیاسی غرب، آژانس صلح آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران را تایید نخواهد کرد و بدون تایید آژانس هم طرف‌های برجام و به خصوص آمریکا توان سیاسی برای قدم گذاشتن جدی در مسیر احیای برجام را نخواهند داشت.

کریمی در پاسخ به این سوال که تحلیل شما از دیدار اخیر آقای امیرعبداللهیان با وزرای خارجه پیشین چیست چه ارتباطی به مسائل سیاست خارجی ایران به ویژه درباره برجام منکن است، داشته باشد، گفت: البته این گونه جلسات به خصوص در وزارت خارجه تازه نیست. به ویژه که در این جمع دو شخصیت موثر در انشای برجام یعنی آقایان صالحی و ظریف حضور دارند و شاید برای گشودن گره‌های کور کنونی بتوانند ایده‌های کمک‌کننده‌ای ارائه کنند.

وی افزود: گویی که در دولت جدید تا جایی که می‌دانم احتمالاً اولین باری بود که از آقای ظریف نظرخواهی شده است. همچنین ذکر این نکته موجه است که آقای ظریف در روابط بین‌الملل و آقای صالحی در ابعاد فنی حوزه انرژی اتمی و همکاری‌های لازم با آژانس به جز تجربه، واجد تخصص کارشناسانه در بالاترین سطح هستند.

وی تصریح کرد: به هر حال از این نظر و نیز با توجه به جایگاه آقای خرازی در شورای روابط خارجی این دیدار مثبت است به شرط آنکه مباحث مطرح شده در آن محتوایی بوده و نظرات به واقع مورد استفاده قرار بگیرند. البته با یک جلسه در سطح بالا نمی‌توان انتظار داشت تمام ضعف‌های تصمیم‌سازی و اجرا مرتفع شوند. موضوع اصلی در خرد جمعی، جلسات نادر و سمبلیک نیست بلکه مهم استفاده از توان کارشناسی موجود در کشور و خروج از حلقه‌های بسته اداری از طریق باز کردن دایره حل مساله تا سطح دانشگاه‌ها است.

کریمی در پاسخ به این سوال که با توجه به نتایج انتخابات آمریکا رفتار بعدی دولت آمریکا در مواجهه با ایران چیست و ایران باید چه رفتاری در پیش بگیرد، گفت: البته دولت بایدن چندان شتابی در همکاری نداشته است که بخواهد با ترمز تازه‌ای در مجلس نمایندگان مواجه شود اما در عین حال به نظر می‌رسد از این موضوع به عنوان گواهی بر بسته بودن بیش از پیش دست خود در مذاکرات احتمالی استفاده کند. به ویژه با توجه به یکنواخت بودن شرایط سیاسی کشور ما که حربه‌ای چنین را از دست ما گرفته است.

وی تصریح کرد: به نظر نمی‌رسد فعلاً دولت بایدن نیاز و اصراری به احیای برجام و برداشته شدن تحریم‌های ایران داشته باشد. تنها مشوق علی‌الارض کنونی اروپا افزایش عرضه انرژی برای فشار بر روسیه است که با سیاست تازه سقف قیمت (Price cap) که قرار است اعمال شود، جایگزین می‌شود. این در حالی است که می‌دانیم مطلوبیت شرایط کنونی که اروپا و روسیه هر دو بیش از هر زمان دیگری در فشار دارند، برای واشنگتن بسیار زیاد است.

کریمی افزود: بنابراین تنها چیزی که احیاناً دولت بایدن به طور عملی پیگیری خواهد کرد در کوتاه‌مدت نگه داشتن همگان در وضعیت جنگی و تحریمی است. در میان مدت نیز بایدن تلاش خواهد کرد که ایران را بیش از قبل در فشار تحریمی قرار دهد تا بتواند شرایطی پرفشارتر را به اجرا گذارد و یا دستاورد یا ماموریت بزرگتری را به کنگره بفروشد. در هر حال یادمان باشد که بایدن و به طور کلی ایالات متحده از شرایط کنونی در فشار نیست.

وی در پاسخ به این سوال که احتمال از سرگیری مذاکرات برجامی در ماه جاری میلادی را چطور پیش‌بینی می‌کنید و در صورت از سرگیری مذاکرات چقدر احتمال احیای برجام وجود دارد، گفت: ممکن است. اما همزمان ممکن است بیشتر طرف‌ها از ورود به مذاکره هدفی محتوایی را دنبال نکنند و در ذهن خود صرفاً به پاره نشدن این ریسمان اکتفا کنند.

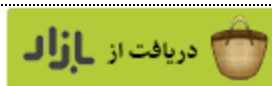
وی افزود: واقع امر این است که تمام طرف‌ها به جز اروپا از شرایط کنونی در باب مساله هسته‌ای ایران حداقل احساس برد دارند که آن هم به واسطه اتفاقاتی که در محیط داخلی ایران در جریان است در پاسخگویی به افکار عمومی حساس خود بیش از پیش دست به عصا رفتار خواهد کرد.

وی تصریح کرد: آمریکا همانطور که گفته شد فشار بر ایران و احیاناً ناگفته‌های بزرگتری را روی میز سیاست داخلی خود خواهد گذاشت و نیز هژمونی خود را با در فشار نگه داشتن اروپا و بسته نگه داشتن راه خلاصی روسیه از تحریم‌ها افزایش می‌دهد. چین و روسیه از تعامل با ایرانی که گزینه‌های متعدد رقیب برای آنها را در دست ندارد انتفاع افزوده می‌برند و همین موضوع در کشورهای متوسطی نظیر ترکیه، کره جنوبی، هندوستان و غیره که با ایران تعاملاتی دارند نیز در سطحی محدودتر برقرار است.

کریمی تصریح کرد: از طرف دیگر ماجرا نیز ایران با توجه به فروش محدود نفت و محصولات پتروشیمی و بازگشت نسبی مبالغ مربوطه، ضمن پیشروی‌های هسته‌ای، موشکی و غیره خود را ممکن است برنده این معطلی بداند. گویی که شاید هم تمایلی برای گشایش‌های سیاست خارجی و به تعاقب آن اقتصاد در کشور وجود داشته باشد که با توجه به سابقه نگاه راهبردی تری دیده می‌شود. بنابراین احتمال از سرگیری مذاکرات وجود دارد ولی قاعدتاً در شرایط کنونی طرف مقابل باید تلاش کند امتیازات بیشتری را درخواست کند و در نتیجه به سرانجام رسیدن چنین مذاکراتی احتمال کمتری از دوره‌های قبل خواهد داشت.

<https://www.ilna.ir/fa/tiny/news-1297187>

لینک کوتاه

نرم افزار موبایل ایلنا